

Синдикално

ЛИСТ СИНДИКАТА ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

Број 191 • септембар 2018 • Година XVIII • Бесплатан примерак • www.sind-obr.org.rs

ISSN 1451-7574

- О штрајку и око њега
- Измене и допуне Закона о високом образовању
- Спортски сусрети СОС у речи и слици
- Интеграција миграната и избеглица у образовање

Крајем јула, као што је већ познато, добили смо предлог платних група и разреда од Министарства просвете, науке и технолошког развоја који смо одмах проследили на терен. Током годишњег одмора, очекивао се коначан расплет захтева из 2014. године, односно да ће овим бити решен положај запослених у систему плата.

После непуних месец дана, 23. августа, одржана је седница Председништва којој су присуствовали сви чланови, из свих нивоа образовања. Заузети су ставови и донети закључци и одлуке. Уочене су бројне мањкавости у поменутом предлогу, јер нису дата генеричка занимања (заједничка за све службе), да нису обухваћени сви са седмим степеном у 8/3 групи (библиотекари, секретари, стручни сарадници, корепетитори), да су васпитачи у предшколском са четвртим, петим и шестим степеном у истој групи и разреду и друге.

Почетни, основни захтев вертикалног и хоризонталног распоређивања је био да сви носиоци делатности са седмим степеном (настав-

У међувремену

ници разредне наставе, учитељи, наставници предметне наставе, васпитачи и др.) буду у вишој платној групи, дакле 9/1, како би сви имали исту стартну позицију.

На протесту 31. августа, уз добар одзив чланства, показали смо да репрезентативни синдикати заједно могу да искажу незадовољство и оправдане захтеве. Тражили смо подршку од других гранских синдиката у јавним службама, али је нисмо добили. Не из разлога што је њима овакав поредак одговарао, већ зато што се не слажу са тим да наставници буду у истој платној групи као и лекари. Са друге стране, било је у реду да директор школе са 16 одељења буде у рангу директора неке установе са хиљаду запослених или са прваком балета у Народном позоришту. Министарство државне управе и локалне самоуправе је у самом предлогу и током преговора показало непознавање специфичности у систему образовања.

Заједно са другим синдикатима смо ушли у штрајк са минимумом процеса рада, иако је министар изјављивао да куцамо на отворена врата. Сматрамо да је притисак у току преговора био неизбежан и да је дао резултате. Наравно, и министарство је користило методе притиска, кроз претње полиције и најаве умањивања плата. Синдикат образовања Србије захваљује свим учесницима у штрајку, нашим члановима и онима који су нам се придружили, али опомиње све чланове који се нису одазвали, јер нису показали одговорност и солидарност.

Иако постигнутим нисмо задовољни, у бољој смо позицији него што смо били на почетку. Велики број запослених са седмим степе-

ном (37.500) је пребачено у 9/1 платну групу. Повећање зарада за 14,6%. Основица за обрачун плата за све је 14.900. Топли оброк и регрес није ушао у коефицијент. Успели смо да стручне службе и секретаре са седмим степеном пребацимо у вишу платну групу. Применом реформе система плата у наредне три године плата у образовању ће порастати за око 36%. Синдикати ће бити активно укључени у израду подзаконских аката и правилника. Током следеће недеље биће формиране комисије за рад на правилницима о сталном стручном усавршавању и напредовању и о радној успешности запослених.

На преговорима одржаним 11. октобра расправљано је о статусу руководиоца финансијско - рачуноводствених послова и финансијско - рачуноводствених аналитичара са седмим степеном и шефовима рачуноводства са четвртим степеном стручне спреме, наставнику у продуженом боравку са седмим степеном, васпитача у предшколском васпитању са седмим степеном и о статусу директора. Такође, поново је указано на проблем са компресијом плата запослених од првог до четвртог степена стручне спреме, чија су примања испод минималне зараде.

По Закону о штрајку, штрајк се прекида споразумом. Нисмо га потписали, јер ни онај из 2015. године није реализован. Задржали смо штрајк, али не и захтеве. Преговори се настављају (о генеричким занимањима и занимањима у другим делатностима у образовању), а већ средином новембра знаћемо да ли су договори испоштовани и шта даље следи.

Мр **ВАЛЕНТИНА ИЛИЋ**

Поводом 5. октобара,

Светски дан наставника се обележава свуда у свету од 1994. године. Циљ је да се пружи подршка просветним радницима, као и да се осигура испуњење потреба будућих генерација. У Уједињем нацијама се обележава 70 година од Универзалне декларације о људским правима (усвојена 1948. године) у којој је утврђено да је образовање кључно у остваривању људских права - и то обавезно и бесплатно, за сву децу.

Овогодишња тема обележавања Светског дана наставника је: "Право на образовање значи право на квалификованог на-

ставника". Тема је изабрана да подсети глобалну заједницу да се право на образовање не може достићи без права на обучене и квалификоване наставнике. И данас је широм света изражен недостатак наставника. Процењује се да је 264 милиона деце и младих још изван школе. Да би се постигли Образовни циљеви до 2030. На универзално основно и средње образовање, у свету треба да се запосли готово 69 милиона нових наставника. Овај недостатак наставника је више изражен међу рањивом популацијом, као што су девојчице, деца са сметанјима у развоју, деца избеглице и мигранти,

или сиромашна деца која живе у руралним или забаченим крајевима.

На Светски дан наставника, подсећа се и на годишњицу Препоруке о статусу наставника, коју су 1966. године потписали UNESCO и Међународна организација рада. Партнери у овим активностима су UNICEF, UNDP, ILO и Интернационала образовања.

Поводом 5. октобра, Интернационала образовања је припремила књигу "25 лекција о образовању и демократији" која ће изаћи из штампе у децембру ове године у оквиру обележавања 25 година постојања ове

Организовање штрајка и проблеми у пракси

Штрајк, као најважнији облик исказивања незадовољства и појачаног притиска, веома је штуро регулисан позитивним законодавством у Србији. Ову област, од кључне важности за синдикат, поред Устава који гарантује свим запосленима право на штрајк, регулише и Закон о штрајку из 1996. године, као и неколико чланова закона о основном и средњем образовању.

У складу са одредбама важећег Закона о штрајку, образовање спада у делатности од јавног интереса и запослени у штрајку морају обезбедити минимум процеса рада. Минимум процеса рада је регулисан законима о основном и средњем образовању. Законом о основном образовању и васпитању прописано је да минимум процеса рада за наставника подразумева извођење наставе у трајању од 30 минута по часу у оквиру дневног распореда и обављање испита, а за стручног сарадника 20 часова рада недељно. Законом о средњем образовању и васпитању прописан је минимум процеса рада за наставника, који подразумева извођење наставе у трајању од 30 односно 40 минута по часу у оквиру дневног распореда и обављање испита, а за стручног сарадника, односно васпитача - 20 часова недељно. Запослени су у обавези да поштују минимум процеса рада, у противном директор школе може да покрене дисциплински поступак против запослених.

Синдикалне организације су у обавези да формирају трочлани штрајкачки одбор у установи, који

се стара о обезбеђивању свих потребних услова дефинисаних Законом о штрајку и то:

- Одбор и запослени који учествују у штрајку дужни су да штрајк организују и воде на начин којим се не угрожава безбедност лица и имовине и здравље људи, онемогућава наношење непосредне материјалне штете и омогућава наставак рада по окончању штрајка.

- Одбор и запослени, који учествују у штрајку, не могу спречавати послодавца да користи средства и расположе средствима којима обавља делатност.

- Одбор и запослени, који учествују у штрајку, не смеју спречавати запослене који не учествују у штрајку да раде, а такође, запослени који не учествују у штрајку не смеју ометати запослене који учествују у штрајку.

Уколико у школама има запослених који не учествују у штрајку, у том случају директори организују наставу тако да се звоно оглашава на 30 минута и 45 минута. Овде се најчешће поставља питање, да ли су запослени, који учествују у штрајку, после 30 минута трајања часа и звона дужни да остану у учионици са ученицима док не звони на 45 минута ради безбедности ученика. У пракси се овај проблем решавао тако што би штрајкачки одбор у установи, односно дежурни кога он одреди, водио рачуна о безбедности деце у том периоду од 15 минута, док не звони друго звоно.

У школама у којима су сви запослени узели учешће у штрајку,

настава се организује тако што сви часови трају 30 минута и запослени нису у обавези да остају дуже од прописаног минимума процеса рада (у зборницама, учионицама и сл.). Овде се јавља проблем код малих сеоских школа које имају организован превоз ученика након наставе у одређено време, а које се планира када школа ради на 45 минута.

Најчешћи проблеми у пракси код спровођења штрајка се јављају у виду разних притисака директора школа како би запослени што пре окончали штрајк. Директори најчешће траже спискове запослених који учествују у штрајку, прете умањењем зараде и слично. Председници синдикалних организација нису у обавези да достављају спискове учесника у штрајку. Напротив, председници синдиката треба да траже од директора да објави списак оних који нису у штрајку и због којих се звони и на 30 и на 45 минута.

Битно је напоменути да ни директори ни начелници школских управа не могу самоиницијативно да умањују запосленима зараду уколико су испоштовали минимум процеса рада у складу са законом, осим у случају када министар наложи да се запосленима умањи зарада. Ресорно министарство је у обавези да води преговоре о штрајкачким захтевима, а штрајк се завршава споразумом. Када синдикати донесу одлуке, штрајк се званично прекида.

Р.С.П.

Светског дана наставника

светске организације. Лекције служе као подсетник свим наставницима на кључну улогу коју имају у омогућавању ученицима да стекну искуства, промовишу, заштите и достигну вредности које чине основу демократије и да им помогну да буду активни грађани способни да учине мудре изборе: 1) Образujte за демократију, 2) Подстичите критичко мишљење, 3) Обликујте глобалне грађане, 4) Немојте бити послушне слуге државе, 5) Будите свесни танке линије између партиотизма и национализма, 6) Заступајте родну равноправност, разноврсност и ин-

клузију, 7) Заштитите право на учење на матерњем језику, 8) Распршите мехуриће са интернета и поштујте приватност, 9) Прихватите нове технологије разборито, 10) Преиспитујте стандардизоване тестове, 11) Очувајте школу безбедним светилиштем за учење, 12) Одбијте да доносите оружје или носите полицијске значке, 13) Противите се сегрегацији, 14) Не спречавajte деци без докумената приступ школи, 15) Борите се против дискриминације на основу рода, религије, етничког порекла, посебних потреба, социјалног порекла или сексуалне ори-

јентације, 16) Изградите отпорност када неједнакост пригуши глас, 17) Отворите школу ка заједници, 18) Заштитите образовање за опште добро, 19) Држите тржиште на безбедној удаљености, 20) Не дозволите политичарима да се умешају у учионицу, 21) Устаните у одбрану својих права, 22) Заштитите ваше демократске организације и институције, 23) Браните и проширите своја права на колективно преговарање, 24) Инсистирајте на примени међународних стандарда, 25) Будите поносни на своју професију.

Б. В.

Измене и допуне Закона о високом образовању

У “Службеном гласнику РС” бр. 73/2018, дана 29. септембра 2018. године објављен је Закон о изменама и допунама Закона о високом образовању, који је ступио на снагу следећег дана, 30. септембра.

Изменама и допунама закона измењен је члан 9. закона који уређује право на високо образовање. У основном тексту Закона је било прописано да право на високо образовање имају сва лица са претходно стеченим средњим образовањем у четворогодишњем трајању, а изменама и допунама је прописано да право на високо образовање имају сва лица са положеном општом, стручном или уметничком матуrom.

Допуњен је и члан 12. основног текста Закона, који уређује надлежности Националног просветног савета, тако што је у ставу 1, тачки 16) додато “да НПС доноси Основе за кодекс о академском интегритету и сукобу интереса приликом избора у звање наставника, односно сарадника и заснивање радног односа”.

Измењен је и члан 22. Закона који уређује спољашњу проверу квалитета високошколских установа, тако што поступак провере квалитета високошколске установе спроводи Комисија за акредитацију редовно, а може и ванредно, као и на захтев Министарства и Националног савета.

У члану 41. Закона, којим је прописано да се између различитих студијских програма у оквиру истог степена и врсте студија могу преносити ЕСПБ (Европски систем преноса бодова) бодови, додат је нови став који предвиђа изузетак који гласи:

“Изузетно од става 1, овог члана за студенте који учествују у програмима међународне мобилности може се вршити пренос ЕСПБ бодова између различитих студијских програма у оквиру свих степена и врсте студија”.

У члану 44. Закона, који уређује појам универзитета, додат је нови став који гласи:

“Универзитет у Београду је високошколска установа од националног значаја”.

Битне измене и допуне Закона односе се и на орган пословођења, који је уређен чланом 64. Закона. Орган пословођења ће се бирати тајним гласањем на три године са могућношћу једног

узастопног избора. У основном тексту Закона није било прописано да се орган пословођења бира тајним гласањем. Такође, у наведеној одредби је у делу у којем се прописује ко не може бити орган пословођења, између осталог, додато да то не може бити ни лице за које је Агенција за борбу против корупције дала препоруку за разрешење. Органу пословођења престаје и дужност даном правоснажности препоруке Агенције.

Основне надлежности менаџера ће се уређивати законом, а високошколска установа може статумом да пропише и додатне надлежности.

После члана 83. Закона додат је нови члан 83-а који гласи “лектори српског језика на високошколским установама у иностранству”, којим је детаљно уређен избор лектора српског језика у иностранству на период од три године.

Допуњен је и члан 98. Закона који уређује конкурсе, тако што је прописан изузетак у односу на одредбу која гласи да се конкурс објављује најкасније четири месеца пре почетка школске године. Изузетно, конкурс за докторске студије, које се организују у оквиру међународних пројеката у складу са Законом о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у програму Европске Уније Хоризонт 2020 - оквирном програму за истраживање и иновације (2014-2020) (“Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 9/14), расписује се у складу са роковима и условима прописаним програмским документима Хоризонт 2020, а студенти уписани по тим конкурсима не улазе у број студената чије се студије финансирају из Буџета Републике”.

Измењен је и члан 103. који уређује статус студента, односно додат је нови став који гласи “студент који у последњој години студија има статус студента који се финансира из буџета, задржава право да се финансира из буџета најдуже годину дана по истеку редовног трајања студија”.

Код одредебе члана 127. која прописује основе оглашавања диплома ништавим, додат је нови став који прописује да комисија не поништава диплому у случају да утврди да је високошкол-

ска установа омогућила упис на студије првог, другог или трећег степена имаоцу дипломе који није испуњавао услове за упис на студије првог, другог или трећег степена, а то лице је испунило све обавезе у складу са студијским програмом.

У казним одредбама закона (члан 136.) додат је и нови основ кажњавања високошколске установе са 20.000 до 2.000.000 динара за прекршај и то ако установа омогући упис на студије првог, другог или трећег степена лицу које не испуњава услове за упис на те студије, односно услове за стицање одговарајућег стручног, академског или научног назива.

Допуњен је и члан 144. који уређује конституисање органа високошколских установа, тако што изузетно органи високошколских установа изабрани по прописима који су важиви до дана ступања на снагу овог закона, а којима мандат истиче након 1. јуна 2019. године, морају покренути процедуру за избор тих органа најкасније у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Изменама и допунама Закона о високом образовању, омогућено је студентима основних и магистарских студија, који су уписани на студије до 10. септембра 2005. године, да могу завршити те студије најкасније до краја школске 2018/2019. године, а студенти уписани на интегрисане студије из поља медицинских наука до краја 2019/2020. године. Такође, кандидатима који су пријавили докторску дисертацију до 10. септембра 2005. године, односно студенти који су уписали докторске студије по прописима који су важиви до тог датума, могу да стекну научни назив доктора наука, односно да заврше докторске студије по започетом плану и програму најкасније до краја школске 2018/2019. године.

Дакле, у односу на основни текст Закона, продужен је рок завршетка студија наведеним категоријама студената за још једну школску годину.

Високошколске установе су обавезе да ускладе своје опште акте у складу са овим изменама и допунама у року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Н. МАЉКОВИЋ

Лесковчани изборили пехар

Синдикат образовања Србије већ другу годину заредом организује Спортске сусрете у Брзећу у хотелима "Јуниор" и "Копеоник". Овог пута у термину који је нама више одговарао - средином септембра. За Седме Спортске сусрете пријавило се више од 400 учесника распоређених у тридесетак екипа из целе Србије. Поред сталних учесника, први пут се пријавила екипа сомборске ОШ "Доситеј Обрадовић", а учешће је обновила екипа новосадског Института за ратарство. Ове године имали смо госте из Босне и Херцеговине и Црне Горе.

Након смештаја учесника, у четвртак увече је одржан састанак Организационог одбора и вођа екипа, на којем су извучени парови за такмичења у малом фудбалу, баскету, одбојци, тенису, стоном тенису и надвлачењу конопа. Игре су отворене у петак у 9 часова, а такмичења су завршена у суботу предвече дисциплином надвлачење конопа. Пливање и куглање је одржано у суботу пре подне у хотелу "Гранд" на Копеонику. Игре су завршене у суботу увече, када су током свечане вечере гости уручивали захвалнице, медаље и пехаре најуспешнијим екипама и појединцима. Укупни победник Седмих Спортских сусрета је екипа Регионалног центра у Лесковцу.

Време је било изузетно топло и наклоњено такмичарима у спољним дисциплинама. На срећу, није било повреда као ранијих година. Што се тиче домаћина, можемо бити задовољни услугом и љубазношћу запослених, али остаје једна замерка која се тиче недостатка простора за свечану вечеру.

На крају дајемо резултате у такмичењима по дисциплинама:

Баскет - Жене

1. место - РЦ Лесковац
2. место - Техничка школа ГСП, Београд
3. место - ОШ "Ј. Јовановић Змај", Свилајнац
4. место - РЦ Пожаревац

Баскет - Мушкарци

1. место - Техничка школа, Врање
2. место - ОШ "Јован Јовановић Змај", Свилајнац

3. место - ПМФ, Нови Сад
4. место - ОШ "Петар Враголић", Љубовија

Куглање - Жене

1. место - Грађевинска школа, Београд
2. место - РЦ Лесковац
3. место - ОШ "Ј. Јовановић Змај", Свилајнац
4. место - Студентски центар, Суботица

Куглање - Мушкарци

1. место - ООИК Стара Пазова
2. место - СТШ Земун, Београд
3. место - Техничка школа ГСП, Београд
4. место - Грађевинска школа, Београд

Надвлачење конопа - Жене

1. место - Дом ученика СШ, Београд
2. место - Студентски центар, Суботица
3. место - Градски одбор, Ниш
4. место - Техничка школа ГСП, Београд

Надвлачење конопа - Мушкарци

1. место - ОШ "Петар Враголић", Љубовија
2. место - ОШ "Ј. Ј. Змај" Свилајнац
3. место - РЦ Лесковац
4. место - Саобраћајно-техничка школа, Земун

Одбојка - Жене

1. место - ОШ "К. С. Марковић" Барајево, Београд
2. место - РЦ Пожаревац

3. место - ПМФ Нови Сад
4. место - РЦ Лесковац

Одбојка - Мушкарци

1. место - ГРАДСКИ ОДБОР, Суботица
2. место - ПМФ, Нови Сад
3. место - ОШ "Кнез Сима Марковић", Барајево
4. место - РЦ Лесковац

- #### Пикадо - Жене
1. место - ООИК Стара Пазова
 2. место - Технолошки факултет, Нови Сад
 3. место - Регионални центар, Лесковац
 4. место - Грађевинска школа, Београд

- #### Пикадо - Мушкарци
1. место - ПУ "Радосно детињство", Нови Сад
 2. место - ОШ "Јован Јовановић Змај", Свилајнац
 3. место - Грађевинска школа, Београд
 4. место - Технолошки факултет, Нови Сад

- #### Пливање - Жене
1. место - Радмила Ђурђановић, ТШ ГСП, Београд

2. место - Мирјана Мартиновић, ГО Образовања Ниш
3. место - Марија Бајић Синђелић, ОШ "Ј. Ј. Змај" Свилајнац
4. место - Ана Ивановић, ГО Образовања, Ниш

- #### Пливање - Мушкарци
1. место - Саша Стојковић ООИК Стара Пазова
 2. место - Саша Коцић РЦ Лесковац
 3. место - Стеван Грчић ГО Образовања, Ниш
 4. место - Александар Реновчевић ОШ "П. Враголић" Љубовија

- #### Шах - Жене
1. место - Техничка школа ГСП, Београд
 2. место - Регионални центар, Пожаревац
 3. место - Регионални центар, Лесковац
 4. место - Технолошки факултет, Нови Сад

- #### Шах - Мушкарци
1. место - Градски одбор, Ниш
 2. место - ПМФ Нови Сад
 3. место - Машински факултет, Београд
 4. место - ООИК Стара Пазова

Стони тенис - Жене

1. место - ОО Стара Пазова
2. место - РЦ Лесковац
3. место - ОШ "Кнез Сима Марковић", Барајево
4. место - ГО образовања, Ниш

Стони тенис - Мушкарци

1. место - РЦ Пожаревац
2. место - Институт за ратарство, Нови Сад
3. место - Техничка школа ГСП, Нови Сад
4. место - Дом ученика СШ, Београд

Тенис - Жене

1. место - Милена Стаменковић, ГО, Ниш
2. место - Душанка Ђурувија ОШ "Д. Обрадовић", Сомбор
3. место - Марија Бајић, ОШ "Ј. Ј. Змај", Свилајнац

4. место - Гордана Ковачевић, ООИк Стара Пазова

Тенис - Мушкарци

1. место - Ненад Ристић, РЦ Лесковац
2. место - Александар Такачи, Технолошки факултет, Н. Сад
3. место - Игор Красић, ОШ "Ј. Ј. Змај" Свилајнац
4. место - Драган Поповић, РЦ Лесковац

Мали фудбал

1. место - Техничка школа, Врање
2. место - ПМФ, Нови Сад
3. место - ОШ "Петар Враголић", Љубовија
4. место - ООИк Стара Пазова

МИОДРАГ КАМПЕРЕЛИЋ

Европски и национални социјални партнери у посети Србији

Од 26. до 28. септембра 2018. године у Србији је организована друга студијска посета у оквиру пројекта “Европски социјални партнери у образовању у промоцији ефикасне интеграције миграната и избеглица у образовање”. Студијска посета организована је уз подршку Синдиката образовања Србије, чланице ETUCE, који је партнер у пројекту. Циљ посете био је да се идентификују изазови, конкретна решења и заједничке иницијативе социјалних партнера које помажу ефикасну интеграцију избеглица и миграната у образовање.

У делегацији су били представници ETUCE - Европске организације синдиката образовања Паола Камили, EFEE - Европске организације послодаваца у образовању Сара Кик, истраживач експерт са Штокхолмског универзитета Нихад Бунар, представници Надзорног одбора пројекта из словеначког Синдиката образовања SVIZ Тања Модријан и ирске организације послодаваца у образовању ETBI Бренда Линч. Током веома садржајног програма боравка, чланови делегације су са домаћинима - председником СОС Валентином Илић и њеним сарадницима, имали могућност да са знају много о доброј пракси и изазовима са којима се суочава наш образовани систем у вези са политиком инклузије и интеграције деце избеглица и миграната.

Учесници су имали прилику да се у Министарству просвете, науке и технолошког развоја сусретну са стручњацима задуженим за образовање деце миграната др Снежаном Вуковић и Ђурђицом Ергић, као и са помоћником министра Весном Недељковић, представницима Комесаријата за избеглице и расељена лица, UNI-

CEF-а и представницима невладиних организација укључених у образовање деце миграната - Центар за образовне политике и Центар за заштиту тражилаца азила. Такође, посетили су и два центра за тражиоце азила у Крњачи и Суботици, где су у сарадњи са невладиним организацијама организовани разноврсни облици неформалног образовања деце. Током посете школама разговарали су са директорима, наставницима, родитељима и децом, а сусрели су се и са локалним руководством у Суботици и Сомбору. Разговарано је о што ефикаснијој имплементацији националних упутства за интеграцију миграната и избеглица у образовни систем на свим нивоима.

Прва посећена школа била је земунска ОШ “Бранко Пешић”, која има вишегодишње искуство у образовању деце из реадмисије и из рањивих група, потом ОШ “Јован Ристић” у Борчи, која је својим искуствима допринела квалитету Стручног упутства за укљу-

Учинак МПНТР

У време највећег прилива избеглица и миграната у нашу земљу, Министарство просвете је кроз реализацију пројекта у сарадњи са Центром за образовне политике започело процес укључивања деце миграната и избеглица у наш образовни систем. Резултат тог пројекта је све више деце миграната у школским клупама, уз све услове који су се могли обезбедити за њихово квалитетно образовање. У реализацији свих међународних обавеза и стандарда у вези са образовањем деце, наше Министарство је припремило “Стручно упутство за укључивање ученика избеглица/тражилаца азила у систем образовања и васпитања”, који је од велике помоћи школама и наставницима у практичном раду. Поред тога, да би се постепено превазилазиле језичке препреке, у сарадњи са Филолошким факултетом у Београду припремљен је оквир програма језичке подршке “Од учења српског као страног језика до српског као језика окружења и образовања”. Пошто је веома мали број познавалаца матерњег језика деце, која долазе углавном из Афганистана, Пакистана, Сирије и Ирака и не разумеју се између себе чак и кад долазе из исте земље, уз помоћ невладиних организација одштампан је српско - персијски и српско-арапски речник ради лакшег споразумевања. Припремљени су и програми стручног усавршавања и подршке наставницима, а то је обавеза која остаје и за будуће.

чивање деце миграната у образовање. У Суботици је организован разговор са руководством и наставницима четири основне школе које су се укључиле у образовање миграната, а у Сомбору је делегација била у посети основним школама "Аврам Мразовић" и "Иво Лола Рибар", а разговарали су и са руководством града Сомбора. У Сомбору је, такође, посећена ПУ "Чигра" у месту Шикара, у којој је по први пут ове године организовано укључивање деце миграната у припремни разред пред полазак у школу, који су посетиоцима приредили пригодан програм.

У Србији тренутно борави 3.360 избеглица, а 348 деце је укључено у образовање у 33 школе. Више од 70 миграната укључено је у средње образовање, а по први пут ове године је и више 30 деце укључено у припремни предшколски програм.

У обезбеђивању квалитетног образовања, наставници се суочавају са бројним препрекама - од језичких баријера и обезбеђивања учења на матерњем језику, учења српског као другог језика, преко бриге о деци која су током избеглиштва искусила разне трауме, до транспорта од и до центра за азиланте, као и све мање средстава којима би се обезбедили одговарајући услови за учени-

без проблема. Наставници су спремни да и поред великих препрека у недостатку преводилаца, уз помоћ деце и њиховог знања језика, учине све да се деца мигранти укључе у квалитетно образовање. Многи од њих нису били у прилици да похађају организоване семинаре, зато је предложено да се умреже све школе у којима се образују деца мигранти, како би наставници и сарадници са дужим искуством могли да помогну оним наставницима који се тек од ове школске године сусрећу са прихватом миграната у школске клупе и одрже семинаре

на којима би се анализирали примери добре праксе.

Учесници студијске посете су веома задовољни до сада постигнутим резултатима у образовању миграната у Србији и истакли су значај сталног социјалног дијалога и подршке партнерству на овом значајном питању, јер су много сазнали током боравка у нашој земљи, као кандидату за ЕУ и транзитној земљи за мигранте.

Б. ВИШНИЋ

Мали стручан тим

Ове године је Министарство расписало конкурс у оквиру пројекта MADAD2, на који се пријавио велики број школа, које ће на тај начин обезбедити средства за додатну подршку деци мигрантима и наставницима у раду са њима. Тим Министарства који ради на укључивању деце миграната у образовање је мали, али веома стручан и посвећен високим стандардима и захтевима за укључивање деце миграната у редовно образовање: др Снежана Вуковић и Ђурђица Ергић, уз још две сараднице су овај велики посао исправног постављања образовања деце миграната изнеле уз пуно ентузијазма.

ке. Потребан је шири обим стручног оспособљавања и усавршавања наставника за квалитетан рад са децом мигрантима у интеркултуралним компетенцијама и психолошкој подршци, као и надокнада наставницима за додатни рад посвећен деци мигрантима.

У разговорима са наставницима и руководством школа истакнута је велика посвећеност да се обезбеди леп пријем деце миграната у редовну школску средину, једину "зону нормалности" за многе од њих. Тамо где је била добра припрема - почев од разговора са децом и састанака са родитељима, укључивање деце протекло је

Одлука о лансирању кампање подршке

У Бриселу је 8. и 9. октобра одржана седница Европског комитета синдиката образовања (ETUCE), чији су чланови представници свих европских земаља у којима ETUCE има организације чланице, а Србију је представљала Валентина Илић.

На састанку је дискутовано о лансирању кампање за подршку статусу наставничке професије у светлу кампање Интернационале образовања "Глобални одговор", а у вези са предстојећим изборима за Европски парламент, како би се обезбедила подршка код влада, у медијима и међу националним и локалним чиниоцима. Сугерисано је да нагласак буде на промоцији привлачности наставничке професије кроз квалитетно почетно образовање и професионалну аутономију, слободу синдикалног рада и јачање социјалног дијалога. Кампања треба да пружи контрааргументе трендовима приватизације и комерцијализације образовања и растућег национализма, екстремизма и популистичких трендова у Европи. Лансирање кампање је предвиђено за Специјалну конференцију у новембру 2018.

Главни задатак ETUCE комитета је припрема Специјалне конференције у Атини, од 26 - 28. новембра, на тему "Будућност Европе:

Улога синдиката образовања". Поред већ припремљених нацрта резолуција усвојен је и нацрт резолуције о академским слободама. На седници је, такође, разговарано о развоју догађаја у Европи у вези са образовањем и обухватом - нови предлог програма "Еразмус" и предлози Европске комисије.

Разговарано је и о реализацији пројеката у оквиру Европског секторског социјалног дијалога и темама које су чиниле пројекат (професионално здравље, безбедност и радни услови, једнакост и равноправност, почетно образовање и континуирано усавршавање наставника). У реализацији пројекта о

образовању деце миграната до сада су реализоване две студијске посете - Шпанији и Србији. У дискусији је посебно похваљен наш синдикат, који је организовао веома успешан и садржајан тродневни боравак делегације, током које су се упознали са достигнућима у образовању деце миграната у нашој земљи.

На састанку је, такође, било речи о ситуацији у појединим земљама и акцијама солидарности - у Турској, на Кипру, Данској и Пољској, као и резултатима штрајка и преговора у Србији, за које смо добили подршку ETUCE и бројних организација чланица. **Б. В.**

Приватизацијом и комерцијализацијом до неједнакости

Редовни извештај OECD "Образовање на први поглед" објављен средином септембра 2018. фокусира се на једнакост и истиче значајан утицај социјално-економског и имигрантског порекла ученика, као и пола ученика, на њихово образовање и изгледе за запошљавање. Извештајем је обухваћено 35 земаља OECD, као и партнерске земље укључујући Бразил, Русију, Аргентину, Кину, Колумбију, Коста Рику, Индију, Индонезију и Литванију.

OECD примећује да је значајно мањи број деце ниског социјално-економског положаја укључен у предшколско васпитање и образовање и да ће највероватније завршити само основну школу. Извештај указује да је имигрантско порекло особа рођених у иностранству, узраста између 15 и 29 година, други фактор утицаја на напуштање образовања, запошљавања или обуке и да је њихов број повећан за 5%. Подаци OECD показују да мушкарци у мањем броју завршавају основну школу или добију средње образовање. Па ипак, жене средњег образовања зарађују мање за

26% од својих мушких колега. Извештај показује да су ти раскораци у образовању и на тржишту рада значајно повећани приватизацијом и недостатком јавног инвестирања у образовање.

Истакнуто је да се то посебно односи на предшколско и средње образовање. Док су 91% основних школа у OECD и партнерским земљама институције које финансира држава, а удео приватног финансирања у предшколском и средњем образовању је 17% и 31%. Што се тиче јавног финансирања, Чешка, Грчка, Мађарска, Ирска, Италија, Литванија, Луксембург и Русија инвестирају у просеку само 3 - 4% свог БДП у образовни сектор. ETUCE упозорава на растућу "унутарњу" приватизацију, која се увукла у европске школе, у облику плата које зависе од резултата на тестовима и годишњег прихода за постигнућа школа.

Недовољно јавно финансирање у образовање и повећана приватизација чине наставничку професију ниско плаћеном и непривлачном. Према извештају, мушкарци у основном образовању зарађују из-

међу 77% и 88% прихода мушкарца истог нивоа образовања у другим секторима. То представља зачарани круг. Пошто је предшколско и ниже основно образовање повезано са негом, тежња је да то постају доминантно женски сектори запошљавања, који су обично још мање плаћени. Мушкарци су у исто време чешће запослени на боље плаћеним, вишим позицијама (нпр. средње образовање), као и на руководећим позицијама. ETUCE примећује да плате наставнике нису довољно високе да привуку мушкарце, што је директна последица потцењеног рада жена. Ипак, у извештају се наводи да су разлике у платама између мушкараца и жена смањене у средњем образовању. Европска статистика Еуростат показује да само 21% запослених жена у високом образовању има статус редовног професора. ETUCE истиче да се неједнакости у образовању и друштву уопште неће увидети ако се не истакне родна сегрегација унутар наставничке професије и истакне критична улога коју синдикати образовања могу да имају у том процесу. **Б. В.**

Славица Марјановић

Некако је постало правило да се на Спортским сусретима сваке године по неко истакне истинским спортским жаром, срчаношћу, позитивношћу или већ нечим другим што ово наше годишње дружење учини још лепшим и примамљивијим. Ове године, према реакцијама многих учесника, то место је припало колегини Славици Марјановић из Ниша, Генералном секретару Фудбалског савеза тог града, која је цео свој живот посветила спорту.

Ова нарасла срчана дама је професор физичког васпитања у "Школи моде и лепоте" и у ГТШ "Неимар", али и синдикални активиста, па ћемо искористити прилику да је мало боље упознамо. Рођена је у Тешици 1956. године. Основну школу завршила је у Лођици, средњу машинску у Нишу, а потим и високо образовање стекла на групи за физичко васпитање Филозофског факултета у Нишу дипломиравши на тему "Физичке и функционалне способности жена које се баве фудбалом". Удата је и има двоје деце. То би, углавном, било све што је била спремна о себи да исприча, а да није у директној вези са спортом.

"На нивоу града Ниша, као врхунски спортиста примљена сам у стални радни однос у Друштву за физичку културу при МЗ "Јосип Колумбо" у Нишу. Од 1994. године радим као професор физичког васпитања у поменутиим школама. Поред тога радила сам у Гимназији "9. мај" и у Уметничкој школи.

На школским такмичењима са ученицима ових школа постижала сам запажене резултате освајањем прва три места на Републичким такмичењима. Десет година била сам активна играчица ЖФК "Машинац" у Нишу и исто толико стандардна репрезентативка Југославије. На Европском првенству 1978. године у Италији освојила сам три трофеја: најборбенија, најсимпатичнија и ушла у идеални састав тима Европе. Учествовала сам на многим кросевима, освајајући медаље широм земље као и на Партизанском вишебоју, Играма без граница (Меринген, Швајцарска) итд. Имам звање фудбалског судије и фудбалског тренера", прича колегиница Марјановић готово у једном даху.

И то није све, активна је у фудбалском спорту пуних 45 година, а више од 25 година је делегат у мушком и женском фудбалу, у Српској лиги - исток.

У женском фудбалу била је директор фудбалске школе ЖФК "Машинац" и члан Стручног штаба. Била је члан Комисије за женски фудбал ФС Србије, председник и члан Управног одбора ФС Ниша, као и члан Удружења тренера ФС Ниша...

"Капитен сам и једна од оснивача рекреативне групе у малом фудбалу ЛАФИЦЕ из Ниша која често игра утакмице у хуманитарне сврхе. Чланице ове екипе су најистакнутији политички, естрадни, спортски и културолошки радници", додаје Славица, онако, за крај.

Р. С. П.

Синдикално
Перо

БОРКА ВИШНИЋ и МИОДРАГ КАМПЕРЕЛИЋ ● Телефон: (011)32-33-229 ● Тираж: 4000 ● www.sind-obr.org.rs ● E-mail: obrazovanje@sindik.rs ● Графичка припрема: ДИМИТРИЈЕ ПАВЛОВИЋ ● Штампана: СИГНЕТА - Београд

Издавач: СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ, Дечанска 14, 11000 Београд ● Главни уредник: ВАЛЕНТИНА ИЛИЋ ● Уредник: САША ЛУКОВИЋ ● Редакцијски колегијум:

СIP - Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд 331.105.44(497.11)

СИНДИКАЛНО перо : лист Синдиката образовања Србије / главни уредник Валентина Илић. - Год. 1, бр. 1 (2001)- . - Београд : Синдикат образовања Србије, 2001- (Београд : Сигнета). - 30 цм Месечно. ISSN 1451-7574 = Синдикално перо COBISS.SR-ID 120073740

Спортски сусрети СОС у слици

